

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Hedmark fylkeskommune
Postboks 4404 Bedriftssenteret
2325 HAMAR

Deres ref

Vår ref

Dato

14/7606-1

16.12.2014

Statsbudsjettet 2015 - Kap 551 post 60 - Tilskudd til Hedmark fylkeskommune for regional utvikling - Oppdragsbrev - Rammen er fastsatt til 67,546 mill kroner

Tilsagn nr.: 50300

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2014–2015). Gjennom dette oppdragsbrevet følger departementet opp Stortingets budsjettvedtak for 2015 av 9.12.2014 og forutsetningene i innstillingen og proposisjonen. Bevilgningen over kap. 551, post 60 for budsjettåret 2015 fordeles og stilles til rådighet for den enkelte fylkeskommune.

2 Overordnede regionalpolitiske mål og strategier

Regjeringen vil legge grunnlaget for å styrke vekstkraften, og sikre gode levekår i alle deler av landet. Regjeringen har startet arbeidet med å fornye regionalpolitikken gjennom å ha en bredere tilnærming. Den regionalpolitiske innsatsen skal rettes mot å utvikle samspillet og fellesskapet mellom byene og regionene omkring og bedre næringslivets generelle rammebetingelser.

For å styrke vekstkraften i områder der markedsimperfeksjoner og geografiske og demografiske forutsetninger gir utfordringer for vekst og utvikling, skal virkemidlene under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk rettes mot næringsliv og lokalsamfunn. Midlene skal være utløsende for gode prosjekter og for finansiering fra andre aktører. Den distriktspolitiske innsatsen målrettes ved å prioritere nærings- og bedriftsrettede tiltak.

Fylkeskommunens prioriteringer av de regionale utviklingsmidlene skal foregå i forpliktende

partnerskap med næringslivet og lokale og regionale aktører. Bruken av midlene skal skje innenfor rammen av nasjonale føringer og forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler med retningslinjer, jf. vedlegg 6 og 7.

Midlene skal i hovedsak brukes innenfor det distriktspolitiske virkeområdet. Innenfor det distriktspolitiske virkeområdet har fylkeskommunene fått i oppdrag å finansiere tilskudd, lån med videre til næringslivet gjennom Innovasjon Norge. I tillegg har fylkeskommunene fått i oppdrag å tildele midler til blant annet kommunale grunnlagsinvesteringer, utvikling av kompetansetiltak og tiltak for lokal samfunnsutvikling. Dette er det distriktspolitiske oppdraget.

Selv om midlene hovedsakelig er rettet mot de områdene som har de største utfordringene, har alle fylkeskommunene et regionalpolitisk oppdrag. Noen av midlene kan derfor brukes til å utløse det regionale verdiskapingspotensialet og til å utvikle attraktive regioner og sentra for folk og næringsliv i hele landet, både innenfor og utenfor det distriktspolitiske virkeområdet.

3 Ramme

Samlet bevilgning på posten, inkludert midler til Interreg A-programmene, er 1 144,6 mill. kroner, jf. vedlegg 1. Bevilgningen inkluderer en tildeling til Innovasjon Norge på 48 mill. kroner for gjennomføringskostnader knyttet til ordninger som finansieres på kap. 551, post 60. Se nærmere omtale i punkt 4.1. Som tidligere år blir midlene til Interreg overført den fylkeskommune som er sekretariat for det enkelte program/delprogram, jf. tabell B i vedlegg 2. Dette betyr at utbetalt ramme vil avvike fra tildelt ramme, vist i vedlegg 1.

Rammen til Hedmark fylkeskommune er fastsatt til 67,546 mill. kroner.

4 Om bruken av midlene og endringer på post 60

I Prop. 1 S (2014–2015) har departementet presentert mål for programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk, se også vedlegg 3 til dette brevet. Målformuleringene er noe justert for budsjettåret 2015, for å tilpasses nytt mål- og resultatstyringssystem for Innovasjon Norge og SIVA.

Nærings- og bedriftsrettede tiltak skal prioriteres. Under hovedmål 1 *Økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv* prioriteres entreprenørskap og innovasjon samt kvalifisering av bedrifter til økt forskning og utvikling. Midlene skal målrettes mot verdiskaping og tiltak rettet mot nettverk, bedrifter og etablerere. Under hovedmål 2 *Forbedre lokale og regionale rammebetingelser for næringsliv og befolkning* prioriteres næringsrettet infrastruktur og næringsrettet kompetanse.

Minst 40 prosent av de næringsrettede virkemidlene fra departementet skal nå fram til kvinner.

Tilgang på arbeidskraft med relevant kompetanse er sentralt for å sikre verdiskaping og vekst. Departementet legger vekt på at fylkeskommunene i samarbeid med det regionale partnerskapet spiller en aktiv rolle i arbeidet for å bedre tilgangen på relevant kompetanse i regionale

arbeidsmarkeder. Departementet planlegger vinteren 2015 en prosess overfor fylkeskommunene, både enheter med ansvar for regional utvikling og opplæring, og andre regionale aktører, for å øke innsikten i utfordringer og muligheter i dette arbeidet.

Departementet legger vekt på at fylkeskommunene, kommunene og andre regionale aktører samarbeider for å målrette utviklingstiltak, og at disse ses i sammenheng med planprosessene i kommuner og fylkeskommuner.

4.1 Gjennomføringskostnader i Innovasjon Norge

I tråd med fastlagte rutiner skal fylkeskommunale bevilgninger til Innovasjon Norge (IN) også dekke gjennomføringskostnader. Etter avtale med KS og IN blir midlene overført direkte fra departementet til IN.

For 2015 stiller departementet 48 mill. kroner til disposisjon for Innovasjon Norge over kap. 551, post 60 på vegne av fylkeskommunene. Av dette er 2 mill. kroner satt av til en videreføring av prosjektet "Pådriver for innovasjon og verdiskaping Ekstraordinær satsing rettet mot kontorer med tunge distriktpolitiske oppdrag."

Basiskostnadene til Innovasjon Norge dekkes over Nærings- og fiskeridepartementets kap. 2421, post 70.

4.2 Skjønntildelingene

Fra og med 2014 ble skjønntildelingene til kommunale og regionale næringsfond tatt bort. Næringsfond kan fremdeles være et virkemiddel for å fremme verdiskaping og entreprenørskap. Fylkeskommunene, i samarbeid med partnerskapet, må bestemme nivået på rammen til kommuner og regionråd.

Regional omstilling

I 2015 blir det skjønntildelt 66 mill. kroner til omstilling på kap. 551, post 60. Tildelingen er basert på innspill fra fylkeskommunene om særlige omstillingsbehov i regioner og lokalsamfunn. Både kortsiktige og langsiktige omstillingsbehov er vurdert. Omstillingsmidlene er ikke øremerket til formålet, og kan følgelig omprioriteres dersom fylkeskommunen ser behov for det.

I tråd med ansvarsreformen er det opp til fylkeskommunene og partnerskapet å disponere den tildelte rammen ut fra behovet som oppstår.

Innovasjon Norge vil også i 2015 få midler over kap. 552, post 72 til omstillingsarbeid. Rammen skal sikre at selskapet er et nasjonalt kompetanseorgan på omstilling overfor fylkeskommunene og kommunene. Bevilgningen skal også dekke gjennomføringskostnader.

Grenseregionalt samarbeid Interreg V-A og ENPI

I 2015 blir det skjønntildelt 71,28 mill. kroner til fylkeskommunene som den statlige finansieringsdelen for norsk deltagelse i Interreg V-A, jf. vedlegg 1.

I 2014 startet en ny sjuårsperiode for Interreg. For 2015 legger departementet til grunn at fordelingen av Interreg-midlene mellom fylkeskommunene blir den samme som i 2014. Midlene til det enkelte program vil bli overført direkte til sekretariatsfylkene. Programvis oversikt over overføring til deltakende fylkeskommuner og til sekretariatsfylker framgår av vedlegg 2.

Verdiskaping og næringsutvikling i fjellområdene

Departementet viderefører programmet *Verdiskaping og næringsutvikling i fjellområdene*. Midlene skal nyttes til innsats på tvers av fylkeskommunene og skal bidra til nettverksbygging, økt kompetanse og innovasjon i fjellområdene. Oppland fylkeskommune har det overordnede ansvaret for forvaltningen av midlene. I 2015 er det satt av 10 mill. kroner til programmet over kap 551, post 60.

4.3 Andre bevilgninger innenfor programkategori 13.50 som fylkeskommunen forvalter

Kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling – kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift

De aktuelle fylkeskommunene vil få et eget tilskuddsbrev når den fylkesvise fordelingen er klar. Dette vil skje i løpet av første kvartal 2015. Vi viser ellers til omtalen i Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Departementet legger til grunn at det berørte næringslivet trekkes aktivt inn i arbeidet når det gjelder prioritering av bruken av midlene. Som følge av utvidelsen av virkeområdet for differensiert arbeidsgiveravgift, er det 26 kommuner som ikke lenger skal kompenseres. Dette reduserer bevilgningsbehovet på posten. Vi ber fylkeskommunen merke seg dette.

5 Særlige satsinger under Kommunal- og moderniseringsdepartementet og nasjonale virkemiddelaktører

Selv om mange av departementets satsinger nå avsluttes, er det viktig at arbeidet med lokal samfunnsutvikling, som er utviklet i samarbeid med kommunene og fylkeskommunene, videreføres. Det gjelder for eksempel arbeid knyttet til de nasjonale satsingene på LUK, Bolyst og Verdiskapingsprogrammet for lokale og regionale parker.

Innenfor rammen av kap. 552, post 72 blir tildelingen til Norges Forskningsråd, Innovasjon Norge og Siva videreført på om lag samme nivå som i 2014. Merkur-programmet blir også videreført på samme nivå som i 2014. Utviklings- og investeringsstøtteordningen for dagligvarebutikker i distriktsområdene blir også videreført på samme nivå som i 2014. Se for øvrig vedlegg 5.

5.1 Utviklingsprogrammet for byregioner

Utviklingsprogrammet skal fremme utvikling av tiltak som kan utløse regionens næringsmessige potensial i byregionene. Programmet skal også gi økt kunnskap om sammenhengen mellom økonomisk aktivitet og vilkår for vekst i byene og omlandet. 33 byregioner med til sammen 187 kommuner har deltatt i programmets fase 1. Departementet skal etter planen lyse ut tilskuddsmidler for fase 2 vinteren 2015. Formålet med fase 2 er at byregionene utarbeider konkrete strategier og gjennomfører tiltak innenfor

tema/samfunnsområder som regionen selv prioriterer og med utgangspunkt i samfunnsanalyser gjennomført i fase 1. Det vil ikke være en forutsetning for deltakelse i fase 2 at byregionene har deltatt i fase 1, men søkerne må ha gjennomført samme arbeid som forutsatt i fase 1. Fase 2 løper etter planen i perioden 2015–2017. Det er relevant å se deltakelsen fra byregionene i programmet i sammenheng med fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og arbeid for regional utvikling. Vi oppfordrer derfor fylkeskommunene til å bidra til å sikre god samordning med annet utviklingsarbeid i fylket, og til å gi faglig støtte til arbeidet innenfor rammen av det løpende arbeidet med regional utvikling.

5.2 Innovasjon Norge

Av hensyn til Innovasjon Norges planlegging av aktivitetene, ber vi fylkeskommunene fastsette rammen så raskt som mulig, gi tidlig informasjon om rammen til selskapet, og sende oppdragsbrevene innen 1. mars. Dersom dette likevel ikke lar seg gjøre, ber vi om at fylkeskommunene underretter Innovasjon Norge om når oppdragsbrevet vil komme.

For å realisere forenklingsambisjonene som er beskrevet i Meld. St. 22 (2011–2012) *Verktøy for vekst - om Innovasjon Norge og SIVA SF*, er det viktig at oppdrag er tilpasset selskapets målstruktur. Det nye mål- og resultatstyringssystemet som er under innføring, vil forbedre mulighetene for å styre på grunnlag av selskapets delmål, og reduserer detaljføringer knyttet til innsats og aktivitet. Overgangen til mer målstyring krever også større harmonisering og koordinering av oppdragsbrev. Oxford Research har utarbeidet en mal for hvordan oppdragsbrevene fra fylkeskommunene kan utformes.¹ I tråd med oppsummeringen fra Samarbeidsforumet for Innovasjon Norge 27. november 2013, ber vi om at denne malen legges til grunn for utformingen av oppdragsbrevene. Departementet vil følge opp dette arbeidet for å se om det er mulig å gjøre ytterligere forenklinger og forbedringer.

5.3 Siva

Tilskudd som fylkeskommunene gir til næringshager og inkubatorer i tilknytning til Sivas programmer, kan inntas i Sivas godkjenning av statsstøtte. Fylkeskommuner som gir slike tilskudd i forbindelse med Sivas programmer, skal derfor fortløpende sende kopi av tildelingsbrevet til SIVA.

5.4 Distriktssenteret

I 2015 skal Distriktssenteret fortsette det gode samarbeidet med fylkeskommunene om de nasjonale satsingene LUK, Verdiskapingsprogrammet for lokale og regionale parker og utviklingsprogrammet for byregioner. Videre skal senteret også følge opp de satsinger fylkeskommunene setter i gang. Distriktssenteret har ansvar for å samle inn erfaringer og kunnskap om regionalt og lokalt utviklingsarbeid, og formidle disse tilbake til aktørene.

6 Økonomiforvaltning

6.1 Forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler og retningslinjer

Fylkeskommunene er ansvarlig for at forvaltningen og virkemiddelbruken skjer i tråd med

¹ [Forenklet styring av Innovasjon Norges distriktskontorer](#)

forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler av 1. januar 2014 og reviderte retningslinjer for kap. 551 postene 60 og 61 (jf. vedlegg 6 og 7).

I forskriften er det fastsatt overordnede tildelingskriterier. Fylkeskommunene er ansvarlig for at det utarbeides ytterligere tildelingskriterier for hver enkelt tilskuddsordning, jf. forskriften § 7. Det er obligatorisk for alle tilskuddsforvaltere å kunngjøre alle tilskuddsordninger på www.regionalforvaltning.no og obligatorisk for alle søkere å bruke søknadsmodulen, jf. forskriften §§ 4 og 10.

Retningslinjene fastsetter bestemmelser for alle tilskuddsforvaltere. De inneholder også generelle bestemmelser som følger av andre gjeldende lover og regelverk.

Retningslinjenes kapittel 7 *Tilskudd og EØS-avtalens regler om offentlig støtte* er oppdatert i samsvar med de nye regelverkene om offentlig støtte som ble vedtatt i 2014. Den største endringen er at gruppeunntaksforordningen er utvidet.² Det er utarbeidet nytt skjema for å melde støtte under gruppeunntaket.

Vi ber fylkeskommunene om å sette seg inn i det nye regelverket og påse at alle tilskudd tildeles i samsvar med reglene om offentlig støtte.

Vi ber om at fylkeskommunene gjør forskriften kjent for alle tilskuddsforvaltere av kap. 551, postene 60 og 61.

6.2 Når fylkeskommunene delegerer forvaltningen til andre

Fylkeskommunen kan delegerer tilskuddsforvaltningen til andre tilskuddsforvaltere, jf. forskriften § 4. Etter at rammen til andre tilskuddsforvaltere er vedtatt, skal fylkeskommunene utarbeide et oppdragsbrev eller en avtale/kontrakt, i samsvar med retningslinjene kap. 3 Delegering av forvaltningen.

Departementet ber om at dette blir gjort så snart som mulig, og senest innen utgangen av 1. kvartal, slik at tilskuddsforvaltere kan planlegge aktiviteten sin etter de mål, føringer og rammer som er gitt.

6.3 Overføring av midler

Rammene til fylkeskommunene blir overført tre ganger i året, 1. februar, 1. juni og 1. oktober. Midlene blir overført til de samme konti som i 2014 dersom ikke fylkeskommunene gir beskjed om noe annet.

² Følgende nye kategorier omfattes av gruppeunntaksforordningen:

- Støtte til innovasjonsklynger, prosessinnovasjon og organisatorisk innovasjon.
- Støtte til bredbåndsinfrastruktur.
- Støtte til idrettsinfrastruktur og multifunksjonelle arenaer.
- Støtte til lokal infrastruktur.
- Støtte til kultur og kulturvern.
- Støtte til utbedringer av skader forårsaket av naturkatastrofer.
- Støtte til transport i avsidesliggende regioner.

6.4 Kontroll

Riksrevisjonen og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har adgang til å iverksette kontroll med at midlene forvaltes og brukes i tråd med dette oppdragsbrevet, forskrift for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler og retningslinjene for kap. 551, postene 60 og 61.

7 Rapportering, oppfølging, evaluering og frister

Departementet gir skriftlig tilbakemelding på rapporteringen fra fylkeskommunene.

7.1 Rapportering på gitte tilsagn og rammer i 2014

Rapporteringskategoriene er justert for å sikre større entydighet i rapporteringen. Vedlegg 4a, som er en veileder til bruk av kategoriene, er justert i tråd med dette. Vi ber fylkeskommunen om å merke seg de endringene som er gjort.

Bevilgningen fra departementet til fylkeskommunene over kap. 551, postene 60 og 61 blir dels fordelt til andre, dels forvaltet av fylkeskommunene selv. Departementet legger vekt på en samlet og likeartet rapportering om all aktivitet (statistikkrapportering) som er finansiert over programkategori 13.50. Opplegget for rapporteringen på gitte tilsagn og rammer over kap. 551, post 60 er tilpasset dette.

Kommuner, regionråd og eventuelle andre forvaltningsorgan skal rapportere om bruken av midler fra kap. 551, postene 60 og 61 gjennom www.regionalforvaltning.no. Fylkeskommunene har ansvar for å informere om dette og påse at systemet blir brukt. Fylkeskommunene har ansvar for å kvalitetssikre egen rapport og rapporteringen fra kommunene og regionene før rapporten blir videresendt til departementet.

7.2 Beskrivende rapportering for budsjettåret 2015

Rapporteringskravene for den beskrivende rapporteringen er presentert i vedlegg 4b. Malen er noe justert per november 2014 for å tydeliggjøre hva slags informasjon departementet etterspør. Fylkeskommunene skal blant annet rapportere om hovedprioriteringene i budsjettåret ut fra fylkets utfordringer, mål og strategier, og om forventninger til måloppnåelse og resultat ved bruk av de regionale utviklingsmidlene.

7.3 Rapportering på felles resultatindikatorer

Fylkeskommunen skal ikke lenger rapportere på felles resultatindikatorer, jf. brev til fylkeskommunene av 28. april 2014.

Departementet vil fra 1. juni 2015 ikke lenger finansiere drift av rapporteringsprogrammet mrs.spine.no. Dersom fylkeskommunene fremdeles vil bruke nettstedet, må de selv avtale dette med SPINE.

7.4 Rapportering om transportstøtte (gjelder bare i enkelte fylker)

Det gjelder egne regler for rapportering om transportstøtte. Se vedlegg 4a. Teksten i tidligere vedlegg 4b er nå innarbeidet i vedlegg 4a.

7.5 Rapportering for første halvår 2015

Fylkeskommunene skal innen 14. august 2015 rapportere om planlagt bruk av midlene i RF13.50 – Regionalforvaltning.no. Dette er en del av rapporteringen til Stortinget. Midlene skal registreres som rammer på forvaltere ("KMDforvalter": Fylkeskommune, kommuner, Innovasjon Norge eller andre) og type midler ("KMDmidler": Regional utvikling, næringsfond, omstilling og Interreg). Se vedlegg 4b for utfyllende informasjon.

Fylkeskommunene skal også innen 14. august 2015 sende inn rapport om bruken av midlene i første halvår 2015 som grunnlag for rapportering fra departementet til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2016. Rapporten skal inneholde en oversikt over hvordan fylkeskommunene har tenkt å disponere rammene i 2015 for kap. 551, postene 60 og 61 på aktører som Innovasjon Norge, SIVA, fylkeskommunen selv og kommunene (kommunale/regionale næringsfond). Dersom fylkeskommunen viderefører ordningen med kommunale og regionale næringsfond, må rapporten inneholde en oversikt over de kommuner/regioner som får tildelt midler. Den skal videre inneholde en oversikt over rammer som det er planer om å disponere til omstilling og grenseregionalt samarbeid under Interreg VA og ENPI.

7.6 Frister i 2015

30. januar	Frist for innsending av rapport for 2014 i www.regionalforvaltning.no
20. mars	Frist for beskrivende årsrapport for 2014
8. mai	Frist for rapportering av transportstøtte for 2014 (se punkt 7.4)
14. august	Frist for rapportering om planlagt bruk av midler for 2015
14. august	Frist for halvårsrapport for budsjettet 2015
14. august	Frist for innspill om omstillingsbehov i 2016

Rapporteringsfristene i 2016 kommer til å bli omtrent de samme som for 2015.

8 Informasjons- og kommunikasjonsarbeid

Departementet vil også i 2015 offentliggjøre den beskrivende rapporten om det regionale utviklingsarbeidet i fylkeskommunene.

9 Avslutning

Vi ber om at fylkeskommunene orienterer deltagerne i partnerskapet om innholdet i dette brevet, og ønsker fylkeskommunene og partnerskapet lykke til med utviklingsarbeidet i 2015.

Oppdragsbrevet med vedlegg blir lagt ut på nettsidene til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Med hilsen

Hallgeir Aalbu (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ole M. Aurdal
fagdirektør

VEDLEGG

- Vedlegg 1 Fylkesfordeling av kap. 551, post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling for 2015 (tabell)
- Vedlegg 2 Fordeling av statlige midler til Interreg V A og ENPI på sekretariatsfylkene for 2015
- Vedlegg 3 Målstruktur for programkategori 13.50
- Vedlegg 4a Krav og veileder til statistikkrapporteringen for kap. 551, postene 60 og 61
- Vedlegg 4b Krav til beskrivende årsrapporter til KMD for midlene over kap. 551, postene 60 og 61
- Vedlegg 5 Rammefordeling for programkategori 13.50 i 2015
- Vedlegg 6 Forskrift for kap. 551, postene 60 og 61
- Vedlegg 7 Retningslinjer for kap. 551, postene 60 og 61

Kopi til:

Distriktssenteret	Ogndalsvegen 2	7713	STEINKJER
Distriktssenteret	Ogndalsvegen 2		STEINKJER
Innovasjon Norge Hedmark	Furnesveien 81/83	2318	HAMAR
Innovasjon Norge Hovedkontoret	Postboks 448 Sentrum	0104	OSLO
Kulturdepartementet	Postboks 8030 Dep	0030	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Norges forskningsråd	Postboks 564	1327	LYSAKER
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Sametinget	Ávjovárgeaidnu 50		
SIVA - Selskapet for industrivekst SF	Postboks 1253 Sluppen	7462	TRONDHEIM